

TANKAR FÖR DAGEN

Digital har du varit – digital skall du åter vardas

Hjalmar Söderberg skrev om själens rädsla inför ensamheten. Han påstod att om vi inte kan bli älskade så vill vi åtminstone bli fruktade, kanske till och med föraktade. Ibland tänker jag att den där rädslan för att inte vara sedd, den kan vara drivkraften också bakom aktiviteten på sociala medier. Känslor och upplevelser blir på något sätt fattigare om man behåller dom för sig själv. En vacker solnedgång blir ju ännu mer fantastisk om jag kan dela den med någon.

Är det därför som äldreomsorgens uppmickrade matlådor, ätna i ensamhet, inte förmår väcka aptiten? Skulle maten smaka godare om måltiden kundespridas som en berättelse på sociala medier?

Just nu sprids det alldeles för mycket. Informationsläckaget från Facebook har skakat om, inte minst företagets ägare som förlorade ofattbara 800 miljarder kronor på 10 dagar. Om jag har rätt behöver de inte vara så nervösa. Vi kommer att fortsätta dela med oss av oss själva till varandra.

Ungefär samtidigt som läckan avslöjades, läste jag att präster och begravningsentreprenörer oroas över att de anhöriga har svårt att hitta en tid för begravningen. Deras kalendrar är så fulla att det sista avskeds-tagandet inte ryms. Det måste ha varit någon djupt liggande, morbida fascination som fick mig att kombinera de två nyheterna, så här:

Är det verkligen ensamhet som Hjalmar Söderberg skriver om? Handlar det inte om något ännu mer abstrakt – om rädslan för tomhet? Det är tomheten som är så skrämmande och döden är för många den totala tomheten. Är det rädslan för dödens tomhet som får så många människor att lägga ut sina liv på sociala medier? Den fåfänga längtan efter ett evigt liv?

Det är välkänt att landsortsbefolkningen vill ha sina avlidna begravda i jord medan människor som lever nära hav och sjöfart accepterar havet som grav. Vad händer i den framtida internetlevande generationen, tänker jag? Vill de ha nätet som sin sista viloplats, lika virtuell som livet i övrigt har varit? Digital har du varit, digital skall du åter vardas? Din algoritm på nätet fortsätter att gilla sådant du brukar gilla. Den artificiella intelligensen hos din digitala dubbelgångare gör att dina vänner i evighet får läsa dina kommentarer till händelser i världen.

Texten kan för övrigt lika gärna läsas upp av dig själv, förevigad i en artificiell röstgenerator. Det är redan möjligt. When your heart stops beating, you'll keep tweeting. På svenska ungefär: Ditt twittrande består när dina hjärtslag förgår. Det var en reklamslogan för en app som ett företag försökte lansera häromåret.

Det som är värdefullt, kanske till och med själva livsnärvaron, förutsätter en gemenskap. Som Söderberg skriver: Själens ryser för tomrummet och villkontakt till vad pris som helst. En individ i "förmånen isolering" kan det dåverkliga vara en människa? Men vänd på frågan. Bara för att du är aktiv på sociala medier, betyder det att du är en verklig människa?

Denna text har sänts i P1, Tankar för dagen, den 18 mars 2018